

Hygiejne

Værnemidlerⁱ

Instruksen beskriver brugen af værnemidler i Gribskov Helhedspleje. Instruksen omfatter IKKE brug af værnemidler i forbindelse med erkendt smitterisiko eller mistanke herom

Målgruppe

Medarbejdere, der udfører hjemmepleje eller sygepleje i borgers hjem eller i klinik.

Formål

At sikre at den enkelte medarbejder anvender de værnemidler, der er nødvendige i konkrete situationer og dermed forebygger smitte mellem borger og personale og dermed mellem borgere.

Personlige værnemidler

- er personlige og til engangsbrug
- skiftes mellem hver borger
- skiftes samt mellem urene og rene procedurer (se Begrebsforklaring nederst i dokumentet)
- kasseres umiddelbart efter brug.

HUSK at du altid skal udføre håndhygiejne efter aftagning af personlige værnemidler.

Det er ledelsens ansvar at sikre, at de nødvendige værnemidler stilles til rådighed for personalet.

Den enkelte medarbejder er ansvarlig for at overholde retningslinjerne for håndhygiejne og gøre opmærksom på det, hvis forudsætningerne mangler.

Personlige værnemidler omfatter

- handsker
- overtræksstøvler
- engangsplastforklæde eller engangsovertrækskittel
- maske
- beskyttelsesbriller eller visir.

Anvendes for at beskytte

- uniformen mod forurening
- huden mod forurening
- ansigtet mod stænk og sprøjt
- sundhedspersonalet mod smitte og mod at kunne videregive smitte.

Brug af værnemidler i konkrete situationer

I Gribskov Helhedspleje opbevares værnemidlerne IKKE i borgers hjem.

Alle medarbejdere har en personlig kurv, som indeholder

- Handsker
- Engangsforklæder
- Masker
- Blå overtræk til sko (er ikke et værnemiddel, beskytter blot borgers gulve mod snavs)

- Desinficerende servietter
- Håndsprit
- Bøtte til medicinaffald.

Den enkelte medarbejder er ansvarlig for at genopfylde kurven ved behov.

Beskyttelsesbriller eller visir samt overtræksstøvler medbringes separat ved behov.

Hvad skal tages med ind i borgers hjem?

- Det antal handsker, du regner med at skulle bruge – plus et ekstra par til uforudsete situationer. Læg dem i en lille pose, så de ikke ligger direkte i din lomme.
- Håndsprit. Husk at håndsprit altid skal ligge i den samme lomme, og at lommen ikke må bruges til andet
- Evt. engangsforklæde
- Evt. overtræksstøvler
- Blå overtræk til sko
- Evt. maske, visir eller beskyttelsesbriller
- Evt. bøtte til medicinaffald.

Hvornår skal du bruge værnemidler?

Handsker

Anvendes når der er risiko for, at dine hænder bliver forurenet med blod eller andre kropsvæsker, bliver våde eller kommer i berøring med medicin eller kommer i berøring med urent tøj eller genstande.

Dvs. blandt andet i forbindelse med hjælp til

- Rengøring
- Håndtering af urent vasketøj / sengetøj
- Brusebad
- Toilette
- Toiletbesøg
- Mundhygiejne
- Medicindispensering
- Medicinadministration
- Indgift af medicin til subkutan, intramuskulær eller intravenøs administration
- Blærekateter (skift, skylning, tømning / skift af pose)
- Stomi
- Indgift af sondeernæring
- Sårbehandling
- Tracheostomi.

Handskerne kasseres straks efter brug.

Sådan tager du handsker af

Handsker

Ydersiden af handskerne er forurenet!
 Tag fat i ydersiden af handskens med den anden hånd – træk af.
 Behold den aftagne handske i den behandskede hånd.
 Skub fingeren ind under den og træk af.
 Bortskaffes direkte i affaldspose.
 Udfør håndhygiejne.

Engangsforklæde

Anvendes når der er risiko for, at din uniform bliver forurenet eller våd. Der er risiko for, at din uniform bliver forurenet, når den er i direkte kontakt med borger eller med urene genstande – eksempelvis sengetøj.

Dvs. *blandt andet* i forbindelse med hjælp til

- Rengøring
- Håndtering af urent vasketøj / sengetøj
- Brusebad
- Toilette
- Toiletbesøg
- Mundhygiejne, hvor der er risiko for stænk eller sprøjt
- Sårbehandling, hvor der er risiko for stænk eller sprøjt
- Forflytninger, hvor der er tæt kontakt med borger
- Håndtering af madvarer.

Forklædet kasseres straks efter brug. Vær opmærksom på ikke at berøre ydersiden af forklædet, når du tager det af.

Sådan tager du forklædet af

Engangsplastforklæde

Forsiden på plastforklædet er forurenet!

Tag halsstroppen over hovedet og hold fast på indersiden af plastforklædet.

Fjern plastforklædet ved at løse båndet fra taljen.

Plastforklædets inderside skal vende udad.

Hold plastforklædet væk fra kroppen og fold det sammen.

Bortskaffes direkte i affaldspose.

Der udføres håndhygiejne.

Overtræksstøvler

Overtræksstøvlerne beskytter din uniform og dine sko mod at blive våde. Desuden er de udstyret med en lille dup for at forhindre, at du skrider på et vådt gulv.

Anvendes når du hjælper ved brusebad og der er risiko for stænk og sprøjt mod din uniform. De blå plasticovertræk kan IKKE bruges i stedet, da de ikke beskytter uniformen og ikke er skridsikre.

Beskyttelsesbriller og maske eller visir

Anvendes, når der er risiko for stænk og sprøjt mod ansigtet, når der udføres personlig pleje eller sygepleje. Når der IKKE er erkendt smitterisiko eller mistanke herom, kan visir anvendes alene.

Dvs. *blandt andet* i forbindelse med

- Mundpleje, når der er risiko for sprøjt mod ansigt og øjne.
- Sugning i luftvejene, herunder sugning ved tracheostomi.
- Sårbehandling, hvor der er risiko for stænk til ansigtet.

Masker samt briller og visir til éngangsbrug kasseres straks efter brug.

Flergangsbriller/visir er personlige og kan desinficeres og lægges i en pose efter brug.

Sådan tager du visir eller beskyttelsesbriller af

Beskyttelsesbriller eller visir

Forsiden af briller eller visir er forurenet!
Fjern brillerne eller visiret ved at berøre "de rene" stænger.
Bortskaffes direkte i affaldspose.
Udfør håndhygiejne.

Sådan tages maske af

Maske eller åndedrætsværn

Forsiden af maske eller åndedrætsværn er forurenet – undgå berøring!
Grib i nederste, dernæst øverste bånd/elastik og fjern masken/åndedrætsværnet.
Bortskaffes direkte i affaldspose.
Udfør håndhygiejne.

Kvalitetsopfølgning

- Løbende lederfokus på brug af værnemidler – f.eks. om de personlige kurve indeholder de nødvendige værnemidler
- Fast punkt ved observation af udført pleje i forbindelse med uanmeldte kommunale tilsyn

Begrebsforklaring

Rene procedurer

En arbejdsopgave, hvor man vil undgå at **tilføre** en forurening med mulige sygdomsfremkaldende mikroorganismer til udstyr, personer eller fødevarer.

Urene procedurer

En arbejdsopgave, hvor der er risiko for, at man selv kan blive forurenet, eller man kan forurene andre eller omgivelserne med organisk materiale, der kan indeholde mikroorganismer. Urene procedurer kræver, at man under proceduren anvender personlige værnemidler og efterfølgende foretager håndhygiejne. Personlig pleje er et typisk eksempel på en uren opgave.

Referencer og nyttige links

- VEJ nr 9001 af 20/11/2000 Vejledning om udfærdigelse af instrukser
- Nationale infektionshygiejniske retningslinjer "OM GENERELLE FORHOLDSREGLER I SUNDHEDSSEKTOREN" Statens Seruminstitut 2017
<https://hygiejne.ssi.dk/NIRgenerelle>
- Nationale infektionshygiejniske retningslinjer "OM HÅNDHYGIEJNE" Statens Seruminstitut 2021 <https://hygiejne.ssi.dk/NIRhaandhygiejne>

---

i

Instruksen er udarbejdet af: Gitte Widmer Sygeplejefaglig leder	Ansvarlig for instruksen: Gitte Widmer Sygeplejefaglig leder	Godkendt af: Camilla Köcher Strøyberg, distriktsleder Camilla Woller-Nielsen, distriktsleder Katarzyna Darling, distriktsleder, Camilla Frederiksen, palliationssygeplejerske. LU
Revisionsdato: 26.6.2021	Næste revision: 26.6.2022	

Må ikke printes eller kopieres